

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Missa IV. quo ad auditionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

verba, recorderur tantum hostiæ, quam manibus tenet. c. 25. num. 91.

Qui celebrat, debet nominatim pro Papa, & pro Antistite suo, & pro Rege, & pro illo, vel illis pro quibus Missam specialiter facit, non tamen pro aliis. num. 111.

Breuis modus applicandi Missam pro aliis à prædictis est.

Memento Domine mei, & eorum viuum quibus possum sine præiudicio prædictorum valorem huius Missæ applicare, & humillimè supplico, vt eo ordine mihi, & illis applies, quem tu optimum esse ordinem nosti.

Nec expedit plura nomina concipere, ne mentem distrahant; vnde hæc memoria erit conueniens, vt in nominatiuo collocet se ipsum; in genitiuo, genitores; in datiuo, datores, seu benefactores; in accusatiuo, offensos, vel sibi iniurios; in vocatiuo, interuenientes; in ablatiuo, eos quibus obtulit preces illius, vel qui suas obtulerunt illi. cap. 25. num. 111.

MISSA IIII.

Quo ad auditionem.

PECCAT mort. qui vtens ratione, non audit Missam die festo sine iusta causa, quam

quamuis id fiat per solam negligentiam absque contemptu. cap. 21. n. 1.

Nemo tenetur, iure communi, die festo audire alia officia diuina præter Missam. Atque sufficit audire vnã Missam etiam in die natiuitatis. num. 1. 2.

Sufficit audire dimidium vnus Missæ, & dimidium alterius. ibidem.

Sufficit audire à loco distante, quamuis non audiat verba Sacerdotis. num. 8.

Missã integra dicitur ab Epistola inclusiue. num. 2. Pars notabilis Missæ potest constitui ex vna particula principij, & altera finis, & legendo per se partem omisam, vel audiendo lectam, satis est, etiam si quiuis alius legat. Non peccat saltem mortaliter, qui exit à Missã ante benedictionem. n. 2.

Episcopus non tenetur audire Missam quoridie; decet tamen illam audire. n. 2.

Excommunicatus quamuis negligat procurare absolutionem, non peccat in nõ audiendo Missam. 3.

Multi excusantur ab audiendo Missam, nempe infirmus, & eius minister, nutrices, arcium custodes, iter facientes, carentes vestibus, quando isti sine magno damno proprio, vel alieno audire non possunt. cap. 21. num. 3.

Excusatur vidua, quæ iuxta consuetudinem

o o s nem

nem regionis non audit Missam per mens-
sem, imò per annum. Quam consuetudi-
nem, quamvis iustum sit quòd Episcopus
curet exhortando abolere, non tamen vi-
detur posse ex abrupto tollere per præceptum.
Nec ferenda est consuetudo, qua nobiles
puellæ numquam audiunt Missam, antequam
nubant, maximè si ad alia festa nuptiarum,
vel ludorum, pergant. num. 4. 9.

Excusantur tamen, si à parentibus probe-
beantur, sed non excusantur parentes. Qui-
do verò filia adolescens excusatur, excusatur
etiam mater, quæ ad illam custodiendam
remanet. Fœminæ autem non excusantur ob
menstrua, nisi alia debilitas accedat. n. 9.

Excusatur etiam nupta quæ non potest
Missam audire sine magno scandalo mariti.
num. 5.

Qui iusta de causa excusatur ab audiendo
Missam, non tenetur id supplere oratione.
num. 7.

Habentes privilegium, tenentur audire
Missam tempore interdicti. Idem est de cle-
ricis etiam primæ tonsuræ: non tamen to-
to tempore interdicti sed tantùm festis in
eo occurrentibus. num. 3.

Non tenetur quis audire Missam in pe-
rochia, nec Episcopus potest contrarium
præcipere, quia sicut non potest tollere. n. 10.

commune; ita nec potest reuocare generalem consuetudinem, vim legis habentem, qualis est hæc in toto Christiano orbe recepta, vt quis sine contemptu suæ parochiæ, aut parochi, audiens Missam extra parochiã in quouis loco, etiam in oratorio, satisfaciat præcepto: imò si Episcopus contra hæc consuetudinem ferret excommunicationẽ, esset nulla. Sed tandem Leo X. statuit sequens decretum.

Auctoritate Apostolica tenore presentium notum facimus, omnes Christi fideles vtriusque sexus, qui non contempto proprio parochia in Ecclesiis fratrum ordinum mendicantium, Dominicis, & aliis festiuis diebus Missas audiunt, satisfacere præcepto Ecclesiæ de Missa audienda, nec in aliquam labem peccati mortalis penamve propterea incurrere.

Quod ipsum postea confirmauit, & declarauit Pius V. in quodam motu proprio. Nec obstat decretum Trident. quia non loquitur de Missa, sed de concione audienda in parochia: nec præcipit, sed dicit, vt moneantur fideles. Vnde parochianus etiam si sit concio in parochia, potest alibi audire vtiliorem sibi. Nec obstat quòd possit Episcopus circa hoc, ex decreto Trident. auctoritate Apostolica opportunum providere remedium, atque adeo poterit id præcipere,
sub

sub excommunicatione, non, inquam, obicit quia non est opportunum remedium, cum tanto laicorum & Religiosorū scandalo conari tollere consuetudinem, quæ etiam Romæ seruatur. c. 2 i. num. 5. §. Excusatur, & §. Nec obstat.

Peccat mort. qui die festo audit Missam sine attentione, vt colloquendo, scribendo, & c. num. 6.

Qui audiens Missam ex præcepto, proce- ita recitat vt attentionem necessariam Missæ non adhibeat, peccat mort. Si vero adhibeat, potest eodem tempore satisfacere vtrique præcepto de audienda Missa, & recitandis precibus. num. 8.

Qui egreditur è loco, vbi seruatur dies festus, & pergit in alium, vbi non seruatur, tenetur audire: de egredientibus autem è loco, vbi non seruatur, si tantum transeant per locum vbi seruatur, Auctor videtur tenere (quamuis non omnino firmiter) quod non teneantur audire Missam. num. 5.

Peccat Dominus vel herus, qui negligendo, vel occupando in operibus, quæ distanti poterant, est in causa quod filij, vel serui non audiant Missam præceptam. c. 2 i. n. 9.

Qui pergit in Ecclesiam principaliter ob videndam fœminam, si tamen audiat Missam, satisfacit præcepto. num. 6.

Qui

Qui audit Missam publici concubinarij, tunc peccat mort. quando eius auditus est causa, vt ille eam dicat, vel quando scit, vel scire debet esse legem prohibentem id sub mort. secus si excusetur ignorantia. num. 6. Et iuste potest parochianus alibi audire Missam & concionem, quando eius parochus fuerit concubinarius, excommunicatus, denunciatus, suspensus ab ordinibus; aut criminofus notorius. cap. 21. num. 5. §. 3. post medium.

MONETA, ET
Pecunia.

QUI falsificat monetam in substantia, pondere, vel forma, aut scienter vtitur falsis, peccat mort. & tenetur restituere. Idem de eo qui auctoritate priuata circumcidit, vel attenuat monetam. c. 17. n. 167. 168. qui bona fide dedit alteri pecuniam adulterinam, postquam id rescierit, tenetur dare legitimam. nura. 8.

Quamuis primus finis pecuniæ est emptio & venditio: sunt tamen septem fines secundarij; & qui dat eam, licite potest recipere pretium pro eius vsu, excepto tamen mutuo & commodato. num. 283. lit. C. & in Nou.